

Praha-Žižkov, 20. 10. 2019
P. Jareš

Ježíš, zástupy a učedníci

Mt 13, 1 - 23

V dnešním příběhu vidíme velký zájem lidí o Ježíše. Sešly se k němu takové zástupy lidí, že k nim musel mluvit z lodi na břehu jezera. Byla tam zkrátka hlava na hlavě (sr. L 12, 1). Shromáždění lidé byli Židé, tedy lidé věřící. Dobře (víc než dobře) navštívená konference! Velkolepá příležitost něco lidem povědět, ovlivnit je.

Ke shromážděnému davu však Ježíš mluvil v podobenstvích, přirovnáních, hádankách. O něco dále čteme, že bez podobenství k nim vůbec nemluvil. Smysl svých přirovnání vysvětloval pouze svým učedníkům (sr. Mt 13, 34n; Mk 4, 33n). Představte si, že by věhlasná osobnost na nějaké konferenci vyprávěla pouze obyčejné příběhy ze života. Příběhy, které by navíc nebyly ani zvláště zajímavé nebo vtipné. Příběhy, jejichž pointu by řečník nevysvětlil. Tak mluvil Ježíš ke shromážděným zástupům.

Ježíš se lidem nepodbízí. Neusiluje o popularitu. Nechce se stát lidovým náboženstvím. A tak někdy mluví v hádankách. Jejich rozluštění mohou zjistit jen ti, kdo se ho zeptají osobně.

Ježíšovým učedníkům muselo počínání jejich Mistra připadat divné. Proto se ho ptají: " *Proč k nim mluvíš v podobenstvích?* " (v. 10) Proč jim vyprávíš příběhy, kterým nemohou rozumět? Učedníkům to možná připadalo jako promarněná příležitost. Těm lidem by se přece dalo říct tolik užitečného. Tolik praktických rad do života, které by jim mohly pomoci přiblížit se více k Bohu. Ale tohle! Bedlivě si všimějme toho, když Ježíš a jeho (skuteční) služebníci dělají něco na první pohled divného. Co vypadá divně a neprakticky skrývá v sobě obvykle důležité poučení. Proto je užitečné klást otázky.

"*Protože vám je dáno znát tajemství království Božího, jim však není dáno.*" (v. 11) Tajemství spásy dává Bůh poznat Kristovým učedníkům. Nedává ho však poznat davům, které se na Ježíše tlačí. Toto tajemství člověk neodhalí svým rozumem. Potřebuje, aby mu ho Bůh sám odhalil (sr. 1K 2, 6 - 16). Bůh svá tajemství neodhaluje kdekomu. "*Hospodinovo tajemství patří těm, kdo se ho bojí, ve známost jim uvádí svou smlouvu.*" (Ž 25, 14 EP) Takovými lidmi jsou učedníci Ježíše Krista. Zaslechli Ježíšovo zavolání: "Následuj mne!" (sr. Mt 9, 9) A na toto zavolání odpověděli tím, že začali Ježíše následovat.

"*Proto k nim mluvím v podobenstvích, že hledíce nevidí a slyšice neslyší a nechápou.*" (v. 13) Lidé v zástupu byli duchovně otupělí a nevnímaví. Boží slovo k nim proto nemohlo proniknout (což nebyla chyba Božího slova). Byli ve stejném stavu otupění jako současníci proroka Izajáše (sr. Iz 6, 9n). Nemělo by

mysl vysvětlovat těmto lidem cestu spásy (sr. Mt 7, 6). Stejně by to nepochopili. Takoví lidé jsou v církvích (i mimo ně) bohužel i dnes.

V tomto vyprávění máme před sebou kontrast mezi zástupy a Ježíšovými učedníky. Vypravěč nám dává celou situaci vidět z nadhledu. Nejprve jsme jakoby se zástupy na břehu jezera. Nasloucháme obyčejnému příběhu, jemuž chybí pointa. Pak se společně s učedníky přesouváme do blízkosti Ježíše, kde nasloucháme jejich soukromému rozhovoru. V něm zazní i výklad podobenství. Přesouváme se tak z davu mezi Ježíšovy učedníky. O tento přechod zde zřejmě jde. Posлуhač tohoto vyprávění by mohl přejít do řad Kristových učedníků nejen ve svých představách, nýbrž i ve svém životě. Kam patřím dnes, do zástupu nebo mezi Kristovy učedníky?

Ve svém podobenství o rozsěvači mluví Ježíš o čtyřech možných odpovědích na evangelium. Rozsěvačem je sám Kristus a jím vyslaní zvěstovatelé. Semenem je slovo o Kristu. Rozséváním je hlásání tohoto slova. Čtyři druhy půdy představují čtyři druhy odpovědí na slovo o Kristu. Pán Ježíš zde neříká, co máme dělat. Říká, jak se věci mají. Povzbuzení pro zvěstovatele: Pokud se evangelium nesetká s reakcí č. 4, pak to nutně neznamená, že bylo zvěstováno špatně, nebo že zvěstování nemá smysl (sr. Ez 2, 3 - 7).

Zrno, které padlo na cestu, jsou lidé, kteří slyší slovo o spáse a nechápu je. Přichází ďábel a slovo jim bere (sr. 2K 4, 4). Satan je "velký zloděj kázání", jak píše jeden vykladač Bible.¹

Zrnu zasetému na skalnatou půdu se podobají ti, kdo slovo hned přijímají. S nadšením, velkými slovy a emocemi. Jsou však jen dočasnými věřícími. Dokud jim víra něco dává a nic (nebo nic moc) nebere. Jakmile přijdou kvůli víře problémy, hned odpadají.

Zrnu zasetému do trní se podobají ti, jejichž víru v Krista udusí jiné zájmy. Starosti o blahobytný život v tomto světě. Honba za bohatstvím a kariéerním postupem. Kvůli tomuto trní se Kristus v jejich životě dostává na vedlejší kolej. Zůstávají neužitečními. První tři reakce na evangelium nemusejí nutně znamenat, že člověk přestane navštěvovat nedělní shromáždění, i když se tak často projevují. Nejde totiž pouze o to, co člověk dělá v neděli dopoledne. Jde o celý způsob jeho života.

Do dobré země je zaseto u těch, kdo evangeliu uvěří a ve víře vytrvají. V jejich životě přináší Boží slovo užitek. Jejich charakter se stále více podobá Kristovu (Ř 6, 22; Ga 5, 22). Mají dobrý duchovní vliv na ostatní lidi. To jsou praví učedníci Ježíše Krista! Jak odpovídám na evangelium já? Jsem dnes Kristovým učedníkem?

ⁱ Matthew Henry's Commentary